



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

(Course Plan)

عنوان درس : روشهای آموزش به فرد، خانواده و جامعه

گروه فراگیر : کارشناسی ارشد پرستاری سلامت جامعه

نیمسال: اول نام استاد : دکتر بصیری، دکتر بلوچی

تعداد واحد : ۲ واحد (۱ واحد نظری- ۱ واحد کارآموزی) پیشنیاز : ندارد

هدف کلی درس:

تسلط بر دانش و کسب مهارت‌های تدریس و برنامه‌ریزی آموزشی به منظور طراحی برنامه آموزشی، تدریس و ارزشیابی نحوه اجرای آموزش جهت اعتلای آگاهی و تغییر رفتار فرد، خانواده، جامعه و کارکنان.

اهداف ویژه:

از دانشجویان محترم انتظار می‌رود که در پایان این درس بتوانند:

- ۱- مفاهیم آموزش و یادگیری را تعریف نموده، اجزاء اصلی فرآیند آموزش را بیان کرده آن را با فرآیند پرستاری مقایسه کنند.
- ۲- اصول و نظریه‌های یادگیری را با توجه به مکاتب مربوطه و کاربردهای آموزشی آنها توضیح دهند.
- ۳- حیطه‌های سه گانه یادگیری و سطوح مختلف آنها را توضیح داده، اهداف مناسبی در سطوح مختلف حیطه شناختی تدوین کنند.
- ۴- تمایز روش‌ها و الگوهای تدریس را توضیح داده، مراحل روش‌های سخنرانی، ایفای نقش و الگوی پیش‌سازماندهنده را تبیین نمایند.
- ۵- انواع ارزشیابی پیشرفت تحصیلی را توضیح داده، اهمیت استمرار ارزشیابی آموزشی و بازخورد نتایج آن به مددجو را بیان کنند.
- ۶- به طریقه ایفای نقش، سناریوی آموزش به مددجوی تدوین شده خود را با به کارگیری روش و الگوی تدریس مناسب اجرا نمایند.
- ۷- آموزش به مددجوی سایر دانشجویان را نقد کنند.
- ۸- در عرصه های مختلف سلامت جامعه حاضر شده، نیازسنجی آموزشی را انجام دهد.
- ۹- بر اساس نیازسنجی انجام شده در عرصه واقعی، برنامه آموزشی را طراحی، اجرا و ارزشیابی نماید.



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

جدول طراحی پیشگام تدریس

جلسه	موضوع	استاد درس	اهداف جلسات
اول	معارفه_ ارزشیابی آغازین _ تبیین انتظارات مفاهیم و فرآیند آموزش و یادگیری ، تفاوت آموزش بزرگسالان و خردسالان	دکتر بصیری	در پایان این جلسه از دانشجویان محترم انتظار می رود که: ۱- مفاهیم آموزش و یادگیری و انواع آن را را تعریف نموده و وجه آنها را از یکدیگر افتراق دهند. ۲- فرآیند آموزش را شرح داده آن را با فرآیند پرستاری مقایسه نمایند.
دوم	اصول و نظریه های یادگیری و کاربردهای آموزشی آنها (ارزشیابی تشخیصی)	دکتر بصیری	۱- اصول یادگیری را با توجه به نیازهای فراگیر توضیح داده، قوانین و موانع آن را برشمارند. ۲- نظریه های رفتارگرایان و کاربردهای آموزشی آنها در آموزش به مددجو را توضیح دهند.
سوم	ادامه نظریه های یادگیری	دکتر بصیری	۱-نظریه های شناخت گرایان و کاربردهای آموزشی آنها در آموزش به مددجو را توضیح دهند. ۲-نظریه های سازندگان گرایان و کاربردهای آموزشی آنها در آموزش به مددجو را توضیح دهند.
چهارم	حیطه های یادگیری و سطوح آن ها، عوامل موثر در یاددهی و یادگیری	دکتر بصیری	۱- تحلیل آموزشی را شرح داده، اهمیت تدوین اهداف در جریان آموزش و روش تعیین آن را بیان نمایند. ۲- با توجه به اصول مربوطه اهداف مناسبی در سطوح مختلف حیطه شناختی بنویسند.
پنجم	نیازسنجی در آموزش سلامت	دکتر بلوچی	۱-اصول نیازسنجی را بیان کند. ۲-روش های انجام نیازسنجی را ذکر نماید.
ششم	مدل های تغییر رفتار	دکتر بصیری	۱-مدل بزف را شرح دهد. ۲-مدل اعتقاد بهداشتی را توضیح دهد. ۳-کاربرد مدل پرسید پرسید را در آموزش سلامت بیان نماید.
هفتم	ادامه مدل های تغییر رفتار	دکتر بصیری	۱-تئوری مراحل تغییر(تئوری فرا نظریه) را شرح دهد. ۲-تئوری عمل منطقی یا رفتار برنامه ریزی شده را توضیح دهد.
هشتم	کاربرد روش ها و الگوی های تدریس در آموزش مددجو(روش های آموزش سنتی)	دکتر بصیری	۱-آموزش فردی و چهره به چهره را توضیح دهد. ۲-نحوه آموزش در گروه های کوچک(بحث گروهی) را بیان نماید. ۳-آموزش در گروه های بزرگ را با گروه ها یکوچک مقایسه نماید. ۲- مزایا و معایب هر یک از روش های مرسوم آموزش به مددجو نظیر سخنرانی و کارگاه، کنفرانس، سمپوزیوم، پانل، کنگره، فوروم را شرح دهد.
نهم	ادامه انواع روش تدریس(روش های آموزش نوین) ارزشیابی تکوینی	دکتر بصیری	۱-آموزش در شبکه های مجازی(گروه، کانال، کلاس مجازی، ویدیوکنفرانس) ۲-آموزش با کامپیوتر به صورت آفلاین یا سی دی و نرم افزار ۳-میکرولرنینگ را تعریف کند.
دهم	بکارگیری مواد و وسایل کمک آموزشی	دکتر بلوچی	۱-انواع وسایل کمک آموزشی را نام ببرد. ۲-معایب و مزایای هر کدام را شرح دهد. ۳-تعریفی از مواد آموزشی بیان نماید ۴-اجزای مواد آموزشی را تشریح نماید. ۵-روش های انتخاب مواد آموزشی را شرح دهد
یازدهم	برنامه ریزی آموزشی (طرح درس دوره و روزانه)	دکتر بلوچی	۱- اصول تدوین طرح درس دوره و جلسه را بیان کند. ۲-اصول تدوین صحیح اهداف کلی، میانی و رفتاری را شرح دهد. ۳-تدوین صحیح روش تهیه محتوا، زمان بندی، اجرا و ارزشیابی برنامه آموزشی را توضیح دهد.
دوازدهم	انواع ارزشیابی یادگیری در آموزش مددجو ارزشیابی حوزه شناختی(ارزشیابی تکوینی)	دکتر بلوچی	۱- انواع ارزشیابی پیشرفت تحصیلی را توضیح دهند. ۲- اهمیت استمرار ارزشیابی آموزشی و باز خورد آن به مددجو را بیان کنند.
سیزدهم	ارزشیابی حیطه روانی حرکتی و عاطفی	دکتر بلوچی	۱-روش های ارزشیابی حیطه روانی حرکتی را شرح دهد. ۲-روش های ارزشیابی حیطه عاطفی را توضیح دهد.
چهاردهم	اجرای برنامه آموزشی برای دانشجویان/ کارکنان	دانشجویان	ایفای نقش معلمی در کلاس درس واقعی یا کارگاه آموزشی ویژه کارکنان
پانزدهم	اجرای برنامه آموزشی برای دانشجویان/ کارکنان	دانشجویان	ایفای نقش معلمی در کلاس درس واقعی یا کارگاه آموزشی ویژه کارکنان
شانزدهم	حضور در عرصه: مراکز سلامت جامعه	دانشجویان - اساتید	۱-در مراکز سلامت جامعه حضور یابد. ۲- نیازسنجی آموزشی برای افراد، خانواده و کارکنان انجام دهد. ۳- طبق نیازسنجی انجام شده، برنامه آموزشی طراحی نماید.



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

۱- بیمار فرضی یا واقعی جهت تدوین سناریوی تدریس انتخاب نمایند. ۲- سناریوی تدریس را به صورت پروژه عملی برای بیمار انتخاب شده خویش تدوین و ارائه نمایند. ۳- هریک از دانشجویان سناریوی تدوین شده خویش را به طریقه ایفای نقش بصورت عملی اجرا نمایند. ۴- اجرای آموزش به مددجوی سایر دانشجویان هم گروه را نقد نمایند.	دانشجویان	اجرای عملی سناریوی آموزش به مددجو	هفدهم
۱- بیمار فرضی یا واقعی جهت تدوین سناریوی تدریس انتخاب نمایند. ۲- سناریوی تدریس را به صورت پروژه عملی برای بیمار انتخاب شده خویش تدوین و ارائه نمایند. ۳- هریک از دانشجویان سناریوی تدوین شده خویش را به طریقه ایفای نقش بصورت عملی اجرا نمایند. ۴- اجرای آموزش به مددجوی سایر دانشجویان هم گروه را نقد نمایند.	دانشجویان	اجرای عملی سناریوی آموزش به مددجو	هیجدهم
تشخیص پیشرفت تحصیلی دانشجو	دکتر بصیری دکتر بلوچی	ارزشیابی تراکمی	نوزدهم

روش تدریس: سخنرانی - اکتشافی - ایفای نقش

الگوی تدریس: پیش سازمان دهنده

وظایف و تکالیف دانشجو:

- ۱- دانشجویان می بایست بطور منظم و راس ساعت مقرر در کلاس درس حاضر باشند.
- ۲- دانشجویان با مطالعه منابع معرفی شده و با آمادگی قبلی در کلاس حاضر شده و مکلف به شرکت فعال در مباحث درسی می باشند.
- ۳- هر دانشجو مکلف به تدوین یک سناریوی آموزش به مددجو بر اساس اصول گفته شده در کلاس است.
- ۴- هر دانشجو می بایست نسبت به اجرای سناریوی آموزش به مددجوی خود به روش ایفای نقش اقدام نماید.
- ۵- هر دانشجو مکلف به نقد اجرای آموزش سایر دانشجویان همتا بر اساس ابزار ارزیابی مربوطه و ارائه بازخورد مناسب می باشد.
- ۶- هر دانشجو مکلف به اجرای یک برنامه آموزش به دانشجویان یا کارکنان می باشد.

روش ارزشیابی دانشجو:

ردیف	شرح فعالیت	درصد	نمره
۱	حضور منظم در کلاس و شرکت فعال در مباحث درسی و نقد آموزش همتایان	۱۰٪	۲
۲	تدوین و اجرای سناریوی آموزش به مددجو	۲۰٪	۴
	اجرای برنامه آموزشی برای دانشجویان/کارکنان	۲۰٪	۴
۳	آزمون تراکمی	۵۰٪	۱۰
جمع		۱۰۰٪	۲۰

منابع مطالعه:



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

- الدر ج، میلزا، گراف ج. برقراری ارتباط برای سلامت و تغییر رفتار، ترجمه محمد پوراسلامی و همکاران، تهران، ناشر: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- شجاعی زاده د. مدل های مطالعه رفتار در آموزش بهداشت، تهران، ناشر: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- پوالک ج، نشین س، راهبردها و فنون طراحی آموزشی، ترجمه هاشم فر دانش، تهران، ناشر: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها
- رفیعی فر ش، احمدزاده اصل م، شریفی م م، دژپسند س، مرادی الهه م، نادریورن و همکاران، نظام جامع آموزش سلامت به بیماران در جمهوری اسلامی ایران، تهران، ناشر: مهر راوش
- رومیسوزوسکی ای جی، طراحی نظام های آموزشی: تصمیم گیری در برنامه درسی و طراحی برنامه درسی، ترجمه هاشم فردانش، تهران، ناشر: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت)
- کتب و مجلات معتبر در ارتباط با نظریه ها و مدل های تغییر رفتار و برنامه ریزی بهداشتی مطابق با دانش روز منتشره از دانشگاه ها و مراکز علمی معتبر دنیا
- کلیه کتب و مجلات جدید مرتبط با روش تدریس و برنامه ریزی آموزشی
- Bastable, S.B. Nurse as educator: principles of teaching and learning practice, Boston, Jones & Bartlett, Publishers.
- Billings, D.M. & Halstead, J.A. Teaching in Nursing: A guide for faculty, Saunders, Elsevier.
- Naidoo, J & Willis, J. Public Health and Health promotion: Developing practice. London, Bailliere Tindall.
- Pollard, A. Collins, J. Maddock, M, and Sinco, N. Reflective Teaching. London, Continuum.

منابع برای مطالعه بیشتر

- اسدی نوقابی، احمد علی. «فرآیند یادگیری و اصول آموزش به بیمار» تهران: نشر بشری. آخرین چاپ.
- آقازاده، محرم «تاکتیکها و فنون تکنولوژی آموزشی» تهران: نشر سحاب. آخرین چاپ.
- جویس، ویل «الگوهای تدریس ۲۰۰۰» محمد رضا بهرنگی (مترجم). آخرین چاپ.
- دوگاس، وینتر «اصول مراقبت از بیمار» ترجمه گروه مترجمین تهران: نشر سالمی. آخرین چاپ.
- سیف، علی اکبر «روشهای سنجش و اندازه گیری پیشرفت تحصیلی» تهران: انتشارات دوران. آخرین چاپ.
- صابریان، معصومه. چگونه طرح درس بنویسیم؟ آخرین چاپ.
- صفوی، امان... «کلیات روشها و فنون تدریس» تهران: انتشارات معاصر. آخرین چاپ.
- عبدالعلیان، معصومه. روش های تدریس و یادگیری در آموزش پرستاری و مامایی. آخرین چاپ.
- عبدالعلیان، معصومه. روش های تدریس و یادگیری در آموزش پرستاری. دانشگاه علوم پزشکی بابل. آخرین چاپ.



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

- معزی ، داریوش ریزابی ، ناهید « اصول و روشهای آموزش به بیمار » مشهد .مشر سخن کستر. آخرین چاپ.
- ملکولم .کرایک «تحلیل نیازهای یادگیری» زهرا سادات مکانی (مترجم) . تهران : معاونت آموزشی وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، آخرین چاپ.
- مهاجر ، ایروانی تانیا، « اصول آموزش به بیمار » تهران .نشر ویرایش. آخرین چاپ.
- هرگنهان ، السون .« مقدمه ای بر نظریه های یادگیری » علی اکبر سیف (مترجم)نشر داوران. آخرین چاپ.